

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VII.37.631/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
Dr. Cséffán József
bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: dr. Csikós János ügyvéd, mint pártfogó
(címe)

Az alperes: Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal
(alperes címe)

A per tárgya: egészségbiztosítási ügyben hozott határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Győri Törvényszék 6.K.701.919/2020/13.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 6.K.701.919/2020/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A pernyertes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az alperes köteles megfizetni.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes 2020. október 14-én – a 2019. október 31. napján bekövetkezett munkabalesetével összefüggő keresőképtelensége miatt – a 2020. március 25. és szeptember 30. közötti időszakra baleseti táppénz ellátás iránti igényt terjesztett elő.

[2] A Magyar Államkincstár megyei igazgatósága a kérelmet a 2020. október 22-én kelt határozatával – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 55. § (1) bekezdése alkalmazásával – elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes közalkalmazotti jogviszonya 2020. január 16-án megszűnt, háziorvosa 2020. március 25-én vette keresőképtelen állományba. Mivel ezen a napon a baleseti táppénz ellátásra jogosultság Ebtv. 55. § (1) bekezdésében írt feltételei nem álltak fenn, a kért ellátás nem állapítható meg.

A felperes keresete és az alperes védírata

[3] A felperes keresetében a határozat hatályon kívül helyezését kérte, sérelmezve, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta, hogy a Tatabányai Törvényszék, mint munkaügyi bíróság a 2020. szeptember 4-én kelt, szeptember 28-án jogerőre emelkedett határozatával a közalkalmazotti jogviszonyát – a felmentése jogellenességére tekintettel – visszamenőleges hatállyal helyreállította, amelynek alapján jogosult az ellátásra.

[4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a társadalombiztosítási nyilvántartás adata szerint a felperes közalkalmazotti jogviszonya 2020. január 16-án megszűnt, új jogviszonya pedig 2020. október 8-án létesült, vagyis a kérelem benyújtásakor biztosítással járó jogviszonya nem állt fenn, ezért a baleseti táppénzre jogosultság feltételei nem teljesültek. Hivatkozott arra is, hogy a jogviszony jogszerű létrejöttének vizsgálatára a foglalkoztató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szerv rendelkezik hatáskörrel, a jogviszony mikénti helyreállítása nem képezi a társadalombiztosítási per tárgyát. A felperes keresőképtelenségét 2020. március 25-től megállapító szakvélemény felülvizsgálata folyamatban van, ami a per eldöntésére kihatással lehet.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát – az Ebtv. 55. § (1) bekezdése, a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 8. §-a, 15. §-a, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2. § (3) bekezdése és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 83. § (2) bekezdése alkalmazásával – megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[6] Az ítélet indokolása szerint a bíróság azt vizsgálta, jogszerűen utasította-e el az alperes a felperes baleseti táppénz iránti kérelmét arra tekintettel, hogy az egészségbiztosítási nyilvántartás adatai szerint a kérelem benyújtásának időpontjában nem rendelkezett biztosítási jogviszonnyal. A Tbj. és Mt. felhívott rendelkezései egyértelműek abban, hogy a munkaviszonyban töltött időhöz kapcsolódó jogosultság – ilyen a baleseti táppénz is – tekintetében a munkaviszony helyreállítása esetén a megszüntetés és a helyreállítás közötti időtartam munkaviszonyban töltött időnek és biztosítási időnek is tekintendő.

[7] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a per eldöntése szempontjából – ahogyan arra a felperes hivatkozott – a Tatabányai Törvényszék, mint munkaügyi bíróság által hozott, 2020. szeptember 28-án jogerőre emelkedett bírósági meghagyás a releváns, amelyben a bíróság a felperes közalkalmazotti jogviszonyát helyreállította, hiszen e szerint a felperest úgy tekinteni, mintha a baleseti táppénz igény előterjesztésekor közalkalmazotti jogviszonyban állt volna a munkáltatójával. Az alperes érvelése, miszerint a felperes jogviszonyának utólagos helyreállítása a releváns, nem fogadható el, ahogyan az egészségügyi nyilvántartási rendszer eltérő adataira és a munkáltatói jövedelemigazolásban foglalt, a jogviszony kezdő időpontjára vonatkozó adatok eltérésére való hivatkozása sem.

[8] Az elsőfokú bíróság a fentiek alapján arra kötelezte az alperest, hogy az új eljárásban a bírósági meghagyásban foglaltak figyelembevételével, valamennyi további jogszabályi feltétel együttes vizsgálatával döntsön a felperes igényéről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az alperes – az Ebtv. 55. § (1) bekezdése, a Tbj. 8. §-a, 15. §-a és a Kjt. 2. § (3) bekezdése felhívásával – mindenek előtt rögzítette, hogy egyetért az ítélet megállapításával, miszerint a munkaviszonyhoz, közalkalmazotti jogviszonyhoz kapcsolódó jogosultság tekintetében a jogviszony helyreállítása esetén a megszüntetés és helyreállítás közötti idő munkaviszonyban töltött időnek és biztosítási időnek is tekintendő. A Tbj. 15. §-ában ugyanakkor a jogalkotó „taxatív” úgy rendelkezett, hogy a munkaviszony jogellenes megszűnésétől a helyreállításhoz terjedő időszakot a helyreállítást követően keletkezett társadalombiztosítási ellátás iránti igények elbírálásakor kell biztosítási jogviszonyban töltött időnek tekinteni. Az igénynek tehát a jogviszony helyreállítását követően kell keletkeznie, illetve az azt követő időszakra kell vonatkoznia ahhoz, hogy ezen jogi rendelkezésre hivatkozva biztosítási jogviszonyban töltött időként kerülhessen elbírálásra.

[10] Az alperes idézte az Új jogtár Jogtár-kommentárjában (...) szereplő, a Tbj. 15. §-hoz fűzött magyarázatot; előadta, hogy „a jogviszony megszüntetés és a helyreállítás közötti időszakban az Mt. 83. § (2) bekezdéséből következően nem keletkeztet társadalombiztosítási jogviszonyt”. A helyreállítás a munkaviszonyban töltött időhöz kapcsolódó munkajogi következmények tekintetében ex nunc hatályú, mivel kifejtetten a helyreállítást követően keletkezett jogosultságokról rendelkezik, ugyanakkor biztosításban töltött időnek kell tekinteni a helyreállítás után keletkezett baleseti táppénz iránti igény elbírálása szempontjából. Ebből következően az igény keletkezése döntő fontosságú.

[11] Jelen esetben nincs szó a Tbj. 15. § alkalmazhatóságához szükséges „helyreállítást követően keletkezett társadalombiztosítási ellátás iránti igényről”. A felperes a baleseti táppénzt 2020. október 14-én igényelte 2020. március 25. napjára visszamenőlegesen, az ellátás megállapítását a jogviszony helyreállítását elrendelő jogerős bírósági döntést megelőző időszakra kérte. Mivel a jogviszony jogellenes megszüntetése iránti per kártérítési alapokra „helyeződött”, a felperes a helyreállítást megelőző időre nem kérhet társadalombiztosítási ellátást, azzal a kártérítésen felül jogalap nélkül gazdagodna.

[12] Az alperes szerint fontos kérdés, hogy a társadalombiztosítási kifizetőhelyet mennyiben kötötte a munkáltatót kötelező (a jogviszony helyreállítását elrendelő) bírósági meghagyás. Idézte a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről szóló 1998. évi XXXIX. törvénynek (Tpütv.) a munkáltatók társadalombiztosítási kötelezettségeit szabályozó 9. § (1) bekezdését, rögzítette, hogy a felperes munkáltatója és a MÁK megyei igazgatósága kifizetőhely egymástól elkülönülő szervezetek. A felperes munkáltatója a jogviszonyt – a társadalombiztosítási nyilvántartásból megállapíthatóan – akként állította helyre, hogy az 2020. október 8-tól áll fenn. A munkáltatótól elkülönült kifizetőhelynek és az annak ellenőrzését ellátó kormányhivatalnak nincs hatásköre a jogviszonyt helyreállító bírósági meghagyás, vagy ítélet munkáltatói végrehajtása helyességének vizsgálatára. A felperesnek van lehetősége a munkáltatót rákényszeríteni arra, hogy a bírósági meghagyásban foglaltaknak az ő értelmezése szerint tegyen eleget; addig a kifizetőhely a társadalombiztosítási nyilvántartás szerint köteles eljárni. A kifizetőhelynek a munkaviszony helyreállításáról a munkáltató hatóságok felé tett bejelentéséből kell meggyőződnie, a nyilvántartásokkal ellentétesen nem állapíthat meg ellátást.

[13] A Tbj. 15. § alkalmazása szempontjából a jogviszony helyreállításának időpontja jelentőséggel bír, mert csak ezt követő társadalombiztosítási ellátás iránti igény teljesíthető azzal, hogy az elbíráláshoz a jogviszony megszüntetése és helyreállítása közötti időszakot biztosításban töltött időnek kell tekinteni. A felperes esetében az ezt megelőző időszakra vonatkozó társadalombiztosítási igényről van szó, ezért a kérelem elutasítása jogszerű volt.

[14] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte. Kiemelte, hogy az alperes az egészségügyi nyilvántartási rendszer adataira alappal nem hivatkozhat, az adatok aktualizálásának elmaradása az elsőfokú bíróság ítélete szerint sem járhat hátránnyal a felperesre nézve. A munkáltató téves adatközlése, az, hogy az adatokat a közhiteles nyilvántartásban nem hajlandó korrigálni, nem eredményezheti a felperes igényének az elutasítását.

[15] Téves az az érvelés, hogy a felperes azonos időszakra kétszeresen részesülne kifizetésben. A felperes éppen azért került hátrányos helyzetbe, mert van olyan időszak, amelyre sem társadalombiztosítási ellátásban, sem kártérítésben nem részesült. Az alperes nem vette figyelembe azt sem, hogy a felperes folyamatosan jogosult az üzemi balesetből eredően baleseti táppénzre, amelynek folyósítása a jogviszonya korábbi megszűnésére „hivatkozással” nem történt meg.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[16] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[17] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdés, 108. § (1) bekezdés].

[18] Az alperes az elsőfokú bíróság által felülvizsgált határozatában a felperes 2020. március 25. és szeptember 30. közötti időszakra előterjesztett baleseti táppénz iránti igényét az Ebtv. 55. § (1) bekezdésben foglalt feltétel hiányában, azért utasította el, mert a felperes biztosítása – a közalkalmazotti jogviszonya megszüntetése folytán – 2020. január 16-án megszűnt, ezért nem teljesült a jogosultságnak az a feltétele, hogy az üzemi balesetből eredő keresőképtelenség a biztosítás fennállása alatt, vagy a megszűnést követő legkésőbb harmadik napon következzen be.

[19] A jogerős ítélet felülvizsgálatakor a Kúria abból indult ki, hogy a felek között nem képezte vita tárgyát, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya helyreállítására a munkaügyi perben hozott jogerős bírósági meghagyás alapján visszamenőlegesen került sor, és az alperes e körben – a Tbj. 15. §-a téves értelmezése mellett –, csupán arra hivatkozott, hogy erre vonatkozó adat a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szerepelt.

[20] A Tbj. 8. §-ának főszabálya szerint a biztosítás – a Tbj. eltérő rendelkezése hiányában – az ennek alapját képező jogviszony kezdetétől annak megszűnéséig áll fenn. E rendelkezés alapján a biztosítás az alapuló szolgáló jogviszony (munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony, stb.) megszüntetésének jogellenességétől függetlenül megszűnik. A törvényhozó az ebből eredő, a társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságok terén jelentkező hátrányok kiküszöböléséről már korábban, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvénybe (a továbbiakban: régi Tbj.) 2018. július 26-tól beiktatott 5/A. §-ban rendelkezett: a jogviszony jogellenes megszűnése és helyreállítása közötti időszakot a helyreállítást követően keletkezett igények elbírálásakor biztosítási jogviszonynak minősítette. A régi Tbj-t a fentiek szerint módosító, az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló 2018. évi XLI. törvény 150. §-ához fűzött indokolás szerint az „Mt. 83. §-ában rögzített esetben fikció alkalmazásával él a törvény annak érdekében, hogy a társadalombiztosítási ellátások megállapítása során a munkaviszony megszűnése és a helyreállítása közötti időszak biztosítási időnek minősüljön”.

[21] A Tbj. jelen ügyben alkalmazandó, „A biztosítási jogviszony” cím alatti – a régi Tbj. 5/A. §-ával szövegszerűen egyező – 15. §-ához a törvényhozó a végső előterjesztői indokolásban nem fűzött külön magyarázatot. A rendelkezés szerint „a munkaviszony jogellenes megszüntetésétől annak helyreállításáig terjedő időszakot biztosítási jogviszonyban töltött időszakként kell tekinteni a helyreállítást követően keletkezett társadalombiztosítási ellátások iránti igények elbírálásakor”. Ezt a rendelkezést az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte akként, hogy a felperes biztosítási jogviszonya alapjául szolgáló közalkalmazotti jogviszony munkaügyi perben történő helyreállításának eredményeként a megszűnés és a helyreállítás közötti időszakot biztosítási jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni. A „helyreállítást követően keletkezett társadalombiztosítási ellátási igények” alatt – helyes értelmezés szerint – nem csak a bíróság erre vonatkozó döntése meghozatalát, vagy az ezt tartalmazó határozat jogerőre emelkedését követően felmerülő, ezen időpontokhoz képest a jövőben keletkező igényeket kell érteni. A biztosítás alapjául szolgáló jogviszony helyreállítása (in integrum restitutio) esetén ide tartoznak mindazok az igények, amelyek a jogellenes megszűnést követően, a megszűnés és a jogviszony helyreállítása közötti időszakban keletkeztek (merültek fel), függetlenül attól, hogy az érvényesítésükre sikerrel – éppen a Tbj. 15. §-a rendelkezése folytán – csak utóbb, a jogviszony helyreállításáról visszamenőlegesen rendelkező döntés után kerülhet sor.

[22] Az alperes ettől eltérő értelmezése, amelynek alapján a biztosítás alapját képező jogviszony és a biztosítás (társadalombiztosítási jogviszony) a perbeli esetben egymástól

elválik, téves. Ezen értelmezés elfogadása a jogellenes jogviszony megszüntetéssel érintett munkavállalók, közalkalmazottak esetében – figyelemmel arra, hogy keresőképtelen betegség idejére nem jár munkabér, illetmény, így a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményként elmaradt munkabér, illetmény sem követelhető –, a jogviszonyuk megszűnése és a helyreállítása közötti időben bekövetkező keresőképtelen betegség időszakára ellátatlanságot eredményezne, amennyiben a keresőképtelenség az Ebtv. 55. § (1) bekezdésben meghatározott időn túl következik be. Mindezek miatt a felperes jogosultságát nem lehetett kizárni azon az alapon, hogy a biztosítást keletkeztető jogviszonya – a közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetése folytán –, a bíróság rendelkezése alapján utólag került helyreállításra.

[23] A Tbj. 15. §-a alkalmazásában tehát – helyes értelmezés szerint – a jogellenesen megszűnt jogviszony helyreállítását követően keletkezett igényeken azokat az igényeket kell érteni, amelyek a biztosítás alapjául szolgáló jogviszony jogellenes megszűnése után, a jogellenesség orvoslásaként visszamenőleges hatállyal elrendelt helyreállítás időpontját követően keletkeztek.

[24] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást arról, hogy a felperest a jogviszonya helyreállításáról rendelkező bírósági döntés alapján úgy kellett tekinteni, mintha a biztosítása folyamatosan fennállt volna.

[25] A Kp. 115. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálatra a fellebbezésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A Kp. 100. § (2) bekezdése alapján a fellebbezés tartalmazza a fellebbezést megalapozó jogszabálysértést a jogszabályhely pontos megjelölésével és a bíróság döntésére vonatkozó határozott kérelmet. A közigazgatási bírósági eljárásban a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen bírósági döntést kér. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. A felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit (Kfv.VII.37.230/2020/4., Kfv.VII.37.651/2020/6., Kfv.VII.38.017/2021/2.).

[26] A Kúria a jogerős ítéletet az alperes felülvizsgálati kérelmében előadott, a társadalombiztosítási nyilvántartás adatainak figyelembe vételével, a kifizetőhelyek kötelezettségeivel kapcsolatos további kifogásai alapján, jogszabálysértés megjelölésének hiányában nem vizsgálhatta. A Tpütv. 9. § (1) bekezdésének rendelkezése a felvetett problémákkal összefüggésbe nem hozható szabály, ezért azt a jogerős ítélet nem sérti. Az elsőfokú bíróság az alperes közigazgatási tevékenysége jogszerűségét – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (2) bekezdése alapján – a megvalósítás időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta, ennek alapján helytálló – ezzel összefüggő jogszabálysértést az alperes sem jelölt meg – az az érvelés is, hogy az alperes nem hivatkozhatott alappal a munkáltató adatszolgáltatására és a nyilvántartás eltérő adataira. Arra vonatkozó adat, hogy a felperes az igénybejelentéssel érintett időszakban illetményben részesült volna, a peres iratokban nem állt rendelkezésre, a jogerős ítélet erre vonatkozó bizonyítás lefolytatásának nem képezi akadályát.

[27] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a baleseti táppénzre való jogosultság további feltételei fennállásának

vizsgálatára, ezért a jogerős ítéletet – a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Záró rész

[28] A felülvizsgálati eljárásban teljes pernyertes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a Pp. 83. § (1) bekezdése és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a alapján az alperes viseli.

[29] A felülvizsgálati eljárás a Tny. 81. § (1) bekezdése alapján illeték- és költségmentes, ezért arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[31] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. október 27.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró, Dr. Cséffán József s. k. bíró